

FÜGGETLEN LAPOK

Megjelennek minden nap

Az előfizetési pénzek
s a lap kezelését illető minden tárgyak
a kiadó hivatalhoz (Első magyar egye-
sületi könyvtár, 3. koroná-utca, 18.
sz. a.) intézendők.
Börmentő levelek el nem fo-
gadtatnak.

Előfizetési felhívás.

Alólírt kiadásnál előfizethetni

FÜGGETLEN LAPOKRA

a hétfői lappal együtt

egész évre	20 frt — kr.
fél évre	10 " — "
negyed évre	5 " — "
havonként	1 " 70 "

HÉTFŐI LAPOK

irodalmi és tanügyi heti közlönyre külön

egész évre	6 frt — kr.
fél évre	3 " — "
negyed évre	1 " 50 "

IFJUSÁG LAPJÁRA

egész évre	4 frt.
fél évre	2 " — "
negyed évre	1 " — "

KÖZHASZNU KÖNYVTÁRRÁ

egész évre előfizetés	8 frt — kr.
alírással az egészre utófizetéssel	50 " — "
minden iv ára képekkel	10 " — "

A kiadó hivatal,
3 korona-utca, 18. szám.

EGYHÁZI ÜGYEK.

Pest, jan. 10.

A múlt század második felében az egyházalakulásoknak különös tüneményeire találunk Németországban.

A keresztény-germán állameszme új elméletek által érvényéből teljesen kiszorított, s a jogászok által felállított állam-eszmény visszahatással volt a canonistákra is.

A kath. egység szálai tagolni kezdenek; a nemzetek erőszakos nyomás által látszólag, az egyetemesség keretéből, a territorialitás formáiba átsapni, a nélkül azonban, hogy ezen egész mozgalom a hitágazatokat, mint ilyeneket, kényszerűleg sérteni akarta volna.

Nemzeti egyház! ez volt a jelszó a Rajna mellett, s az osztrák határokon. A kormányok politikája, a tudósok elméletei, az irodalom és közélet egyaránt elvakították a korszakunk hódító fényét.

Két irányzat látszott elválasztani az egyházalakulást ezen új menetét. De a különbség csak a kivitel formájában mutatkozott. A végzél egy vala: Rómával szakítani!

Róma a kath. egyház zárköve. Ez oly hitágazat, mely nem téphető ki a „Credo” szövegéből annélkül, hogy az összes hitágazatok mint azokat a kath. egyház vallja, halomra ne dőljenek.

Érezték e dogmatikus kényszerű német reformereink is, s elhittették magukkal, hogy Rómával szakítani lehet annélkül, hogy a kath. tanegység felbomoljék.

A következők megczáfoltá hiedelmüket. Az egyházfejedelemségekben a primást nem a világi fejedelmekre, hanem az érsekekre akarták ruházni. Ausztriában pedig a fejedelem volt kiszemelve a pápai méltóságra.

Mindazáltal komolyan állították itt is, ott is, hogy a német egyházat nem akarják a pápa minden befolyása alól kivenni, hogy a katolikusok azért nem szünnék meg az egyház látható fejének hű követői lenni: mert isteni rendeletnél fogva az első sorsági hatalom az egyházban a pápát illeti.

A logika azonban nem engedte magát legyőzteni következtelenségek által; a nemzeti egyház terve csak terv maradt, melyet katolikus földön hitágazati szakítás nélkül keresztülvinni nem lehet.

A Róma iránt keltett ellenszenv, melynek lehet némely indoka nem tagadjuk, de általánosságban mégis igazságtalan az, mindenütt, a hol az újabb állameszme a nemzeteknek új alkotmányt és műveltséget hoztak, azon tévedésbe ejté a szellemeket, hogy a specifikus országos egyházak kebelében mutakozó bajok, mulasztások kűtféjét a pápasággal kapcsolatosan keressék.

Igy van ez nálunk is. Róma csak hitágazati dolgokban központja a katolikusoknak, s a hazafiság nemzeti érdekei nem lehet, hogy gátot találjanak azon magasztos institutióban, mely a keresztény polgárosodás alapelveinek hordozója.

A francia papság, melyet a nagy forradalom újáteremtett, együtt küzd a nemzettel a császári szolgaság rendszere ellen; ott áll az első tudósok, írók, szónokok sorában, a katolikus jellege soha sem képes feledtetni vele, hogy franczi a polgár!

Nem tartjuk a francia papságot politikai eszménynek; de mert a politikai pártállás alkotmányos szabad népek között a meggyőződés dolga, mindaddig nem vehetők követ az abbéra, ha az Thierst megtapsolta, míg találkozik ember, a ki Favre Gyula zászlóját követi.

A Rómától elvált angol egyház lenne eszerint azon tökély, mely mint a nemzet testébe beolvadt, és semmiféle vonatkozásokkal Albion ködén kívül nem álló, bevégzett egész vallási nagy feladatát minden más egyház fölött a legnagyobb sikerrel teljesíti. De ugy van-e?

Vajjon az angol nemzeti papság a le-

mondás, az erény, a hazafiság oly apostola-e, a tudomány, a haladás és szabadság oly bajnoka-e, hogy méltó lenne arra, miszerint tiszteletünk a csodálat elragadtatását vigye annak lábához?!

Nem, e gyűnytől még barátai is megóvják azt.

Pedig Róma nem vonja az ugynevezett papierdekeket magához, nem hívja a papságot az apostolok lábához, nem kíván tőlük áldozatokat, melyek a nemzet anyagi erejét megviselhetnék!

Az amerikai egyházra hivatkozni nem akarunk. A szabadság ott annyira különös viszonyokat teremtett, s az állami és társadalmi alakulás processusa még annyira kezdetleges, hogy példát onnét oly kevésbé vehetünk reformjaink számára, mint az élet delét meghaladott férfi nem utánozhatja a fejlődő ifju lépteit.

Annyit positive tudunk, hogy a kath. amerikai egyház, a légszélesebb alapu szabadság daczára is, kapcsolatban áll Rómával, s hogy a kath. egyház fejével való hitágazati egység nem adott okot Amerika kulturájának és szabadságának a kath. papság elleni panaszára.

A sektákról nem beszélünk, hozzájuk semmi közünk.

Higgyen a „Századunk” ami őszinte szabadelvűségünknek, melyet kath. pap létünkre bátran hangoztatunk, s legyen meggyőződve, hogy honpolgári kötelezettségeit, jellemét, egyházi hivatását, ha valami elhomályosítja némely papnak — annak oka másutt rejlik, nem Rómában!

A polgári erények magvát, a papi jellem szeplőtlen tisztaságának feltételeit, józan reformok útján megszereshetjük; de ha a vallás malasztját homályosítjuk el hitágazatok lerontása által a szivekben — a nemzeti egyház bajainkat orvosolni nem képes.

POLITIKA, KÖZGAZD., PÉNZÜGY.

A balközép programja.

Ha valahára a politikai érettség azon fokán akarunk állani, hogy a pártképződések alapja ne hiu becsvágy, személyes hajlamok, hanem elvek és meggyőződés legyen, minden pártnak szabatos programmal kell bírnia.

E szabatos program feladata kimutatni nemesak a politikai irányt, melyet a párt követni akar, de kimutatni tisztán és világosan azon különbséget is, mely saját elvei s más párt elvei közt létezik, másképp a politikai szakadás nincs indokolva s a pártok csoportosulásának alóla el van véve az erkölcsi alap.

Ha például a kormányzó többség pártját semmi komoly elvkülönbség nem választja

el az ellenzékétől, akkor mi indoka van a secessiónak? akkor igaza van Jókainak, ha kérdi: „mi felett fogunk hát egymással vitatkozni?”

Azon tiszta keblü elfogulatlan hazafiak pedig, kik nem éreznek magukban hivatást vagy viszketeget, önállóságot a politikai tön-adásban keresni, de szerény őszinteséggel csak választanak a létező pártok közt, mit tegyenek?

Ha nem találunk a meggyőződést és politikai lelkiismeretet mélyen érintő elvkülönbséget a pártok közt, mivé válik a pártalakulás erkölcsi alapja.

Nem szükségkép az ellenzéki becsvágy, vagy miniszteri haszonhajszát színtől ölti magára a párthelyezkedés az egyénnel: mindenesetre oly szint, melyet független jóra való ember egyiránt szeret kerülni.

S ezen állapot mit fogna eredményezni parlamentáris életünkre egyebet, mint épen ezen rendszer legnagyobb gyöngyét, a tárcza-avialokat.

Mert mi szeretjük a hasznót, ránk is fér, de annál sokkal uralkodóbb szenvedélyünk a — becsvágy s a hiuság, kivált a politikában, csaknem kórállapotunk.

Hol tehát politikai lelkiismeretünk nyugodt lehet elvek tekintetében, ott okvetlen becsvágyunk esábjai döntök, s tiz közül kilencz bizonyosan azon oldalra helyezkedik, melyen politikai meggyőződése mellett egy kis dicsőség is, mint becses adalék, kiálkozik, azon még egy ideig tartó kedélynyomás ellenében, melyet a mi balságaink a jobb oldalnak okoznak.

És csak ez alapfelfogásainkból indulva ki, találunk mi hiányt a balközép közrebo- csátott programjában.

Ezen hiány azonban nem lepett meg, mert lapunk oktob. 3-ki s 5-ki számában már kimondottuk, miszerint a politikai tér nem igen mutat ma egy alkotmányos ellenzéknek elfoglalható erős posztitót. Azt másutt kell keresnie, de van.

Csak akkori fejtegetéseinket találjuk a balközép kiadott programjában most constatalva.

Azonban mi távol vagyunk attól, hogy ezt a balközépnek nagy hibául rójuk fel, mert szeretnők látni azon bölcs politikust, ki elvek körül ma apró subtilitásokon túl, komoly különbséget bírna kimutatni vagy felállítani a deakpárt és az ellenzék között.

Valóban mulatságság is azon erőködés, melylyel a pártok e különbséget felfedezni s megjelölni erőködnek.

Az 1848-ki törvény a korona egyességét s a kapcsolatpétségét mondja ki s a sanctió pragmatikát jelölő alapul.

A deakpárt zászlóján 1848 áll, de a sanctió pragmaticea, mint indispensabilis alap, józan kifejtésével.

TÁRCZA.

A Buddhismus

földrajzi elterjedése és követőinek száma.

A Buddhismus tanulmányozásával újabb időkben sokan foglalkoztak India vallásos irodalmának legkittünbő buvárai közül, s ernyedetlen fáradozásukat meglepő siker koronázta. Azon — aránylag kevés számú utazók is, kiknek buddhistikus tájak belsejébe hatolni sikerült, már számos érdekes adatot közöltek e tan külalakjáról, a szertartásokról s ama befolyásról, melyet követőire gyakorol. És e vallás valóban megérdemli a figyelmes tanulmányozást nemesak magas kora, hanem erkölcsi alapelveinek józanságánál fogva is, szemben a Brahmanismus és az u. n. természetvallásokkal, melyeket elnyomott.

A Buddhismus (vagy Buddhismus) név e sanskrit szóból „buddha” (a bölcs) alakult, melyet e tan követői azoknak adnak, kik nagyszámú erényes cselekedetek, továbbá komoly gondolkodás által a létnek okairól, a bűn és az ezt elhárító eszközökről, több mint emberi bölcseséget és természetfölötti tehetségeket szereztek, melyek által képesítvők az emberiség megszabadítására a létnek nyomorából, mint hirdetői e vallásnak. Ezen energiának megnyerésére mindenkinek törekedni kell — minden lénynek azon kell lenni, hogy Buddhává legyen, de csak azok juthatnak az egyedül igaz, és egyszersmint legfelsőbb értelmiséghez, kik a világról lemondottak. Sokan léptek föl már mint

hirdetői az üdvnek, számtalanok fogtak megjelenni: „mert a tan időnként el fog feledtetni, s így újra kell azt hirdetni.” Ez emberiségnek ezen visszaesése már szabatos meggyőződésből következnek be, s ezeket a mindenségnek elenyészte fogja befeljezni: a mindenség azonban a chaoticus tömegből ismét rekonstruálódik; emberek születnek ismét s most ismét föllep egy új Buddha, hogy „a törvényt” ismét helyreállítsa. Azonban csak egy Buddha jelenik meg egyszerre, és azok, a kiknek későbbi korszakokban mint Buddhatanítóknak kell szerepe ni, ilyenkor a Buddha mellett emberalakban jelennek meg az emberek között, hogy őket életpályájukon az erényre lelkesítsék.

De ép ezen oly jellemzeteknek látszó tan a Buddháknak időnként való megjelenéséről csak később keletkezett azon alapelv alkalmazása folytán, hogy minden létel rossz; mert a szülés fájdalmakat és szenvedést okoz, s magában hordja a romlásnak és halálnak csiráját. Az ősrégi Buddhismus csak egy Buddha ismer; a követői „hallgatók”-nak mondatnak, az alapító és azok, kik tanait tökéletesen értik, „Arhat” névvel jelöltetnek meg. E név „méltó”-t jelent, s később, midőn a világiak s a papság elválasztott egymástól, azokra alkalmaztatott, a kik méltók valának arra, hogy a papok közé főlvetessenek.

A történelmi Buddha e vallás hittételeinek történelmi szerzője Siddhartha királyfi,* a Sakya családból; atyja Suddhodana Kapilavastu-ban született, egy kerület fővárosában Patna tól északra a Himalayaig, mely körülbelül a mai Gorakhpur-

* A szent könyvekben következő, részint eredete, részint tehetései és hivatására vonatkozó neveit találjuk: Sakyamuui, Bhagavat, Sugata és Tathagata.

nak felel meg. A fennmaradt legendák szerint Siddharthának természetfölötti tehetségei már kora ifjúságában különböző alkalommal mutatkoztak, sőt jövőndő nagysága már születésekor megjósoltatott atyjának; megmondották neki, hogy hat 4 tüne meny, egy öregnek, egy beteg, egy halott és egy aseetának megpillantása meg fogja győzni az emberi testnek gyöngeségéről, és kezébe adja az eszközöket, melyek által a segélylenek „kait és utjait kifarkéskozheti; ő azután lemond a világról, elhagyja az atyai házat és magányba vonuiva, előkészíti magát a tanítói hivatalra. Ha pedig nem fogja meglátni a mondott négy tüneményt, akkor hatalmas uralkodó lesz. Suddhodana inkább óhajtott, hogy fia hatalmas fejedelem legyen és mindent megkísérlet, hogy fiát szórakoztassa és a mondott tüneményeket tőle távoltartassa, de hiába; Siddhartha elhagyá nejét és házat és magányba vonult. Itt meggyőződött, hogy a rosznak alapoka a „létel”; hogy a létel viszont a vágyakom és az élet élvezetein alapzik; hogy a vágyak elnyomása és a szenvedélyeknek, sőt a legközönségesebb emberi indulatoknak megfékezése eltűri a lételnek föltételeit; és által annak okai és fájdalmai véglegesen megsemmisítetnek. A fájdalom, ennek oka, az oknak megszüntetése és az ut, melyen e megszüntetés elérhető, ez azon négy alapigazság, melyeket ő megfejtett és különböző példákkal fölvilágosított.

Nem határozható meg a szent könyvekben teljes bizonyossággal azon kor, melyben Siddhartha élt. Némelyek halálának idejét 2422 évre Kr. előtt veszik vissza; a Ceylonban fennmaradt könyvekben azonban, csekély eltérésekkel, a Kr. előtti 544-ik év vétetik föl; Lassen az utóbbi számot tartja helyesnek, újabb azonban Westergaard valószínűvé tette,

hogy halálzási éve nem lehetett előbb 370—368-nál. Siddharthának létezését sokan kétségbe vonták ugyan, de ha elhagyjuk is a belföldi életiratok szó virágait, kitűnik, hogy az elbeszéléseknek tetemes része valószínű alapszik.

Egyszerűsége és értelmessége, valamint azon nagy fontosságu újítás által, hogy minden kasznak joga van azon előnyökhöz, melyeket az új tanak követése eredményez, Buddha tanítmánya nagyszámú követőket nyert. Az alapító maga negyven évvel tovább tanított, s midőn 80 éves korában halálának ideje bekövetkezett, sokan lehettek már az új vallás hívei. Időszámításunk előtt 3 évszázaddal, a hatalmas Asoka királynak uralkodása alatt e tanok egész Indiában kiterjedtek és államvallássá lőnek. India mellett tartományai is kiterjedtek tértől, minnek következtében Kaschuir a vallás főszéke lőn, sőt Afghanistan és Turkistan is, mely országokban most egy Buddhista sem él, az új tanra térítették. Ceylonban szintén hirdette a Buddha törvénye, sőt egy Buddha-pap már Kr. e 217-ben Chinába hatolt, de vissza kellett térnie, s csak időszámításunk első évszázadában győzethetett le teljesen az ellenszenv, melyet különösen az uralkodók tanusítottak a buddhistikus tanok ellen.

Tibetben már a 137-ik évre nézve említették egy klastrom a Satledsch folyón túl, a Kailas vagy Gangri hegylancz déli oldalán, holott a benszültöt cibetiek hagyományos elbeszélése szerint még a Kr. utáni 4-ik században sem sikerült tanak terjesztése, s csak a 7-ik században nyerhetett itt a Buddhismus, különösen ind papok által, szilárdabb alapot.

A balközép is 1848, de devise-e: az 1790 ki formula: nulli altero regno obnoxium, mire Jókai maga elismeri, hogy ez a deákpárté is kétségtelenül. De ezt meg is oldotta tényleg a paritás elvében, és az intézmények szervezetében keresztül is vitte.

Vége a szélső bal szinte 1848 alapján áll, de ez már kissé ügyesebb formulát választott ugyanazon 1790-ki törvényből, t. i. néhány szóval további tételét: nec ad normam aliarum provinciarum gubernandum! (I. tegnapielötti szám.)

Ezen választás azért ügyesebb, mert ez valóságos különbség a deákpárt politikai működése a szélső bal közt, mert a többség békeműve, épen az alkotmány conformitását elváltotta fel a Lajthán innen s túl, és épen azon elvet mondotta ki, hogy innen és túl is ad eandem normam kell kormányozni ezentúl.

Ebben tehát a deákpárt csakugyan elterít az alaptörvény egyik alaptételétől, noha az 1790-ki diactalis discussiókból megérdemelte volna kikutatni, ha apáink ama formulája, nem a többi provinciákban akkor fennálló abszolút rendszerre vonatkozott, hanem egyszersmind minden jövőt magában foglaló mindörökönörökké tartó időkre?

Mi azonban ez erőködést még mulatságosabbá teszi az, hogy épen a szélső bal, mely a népképviseleti országgyűlés törvényeit, a nemzeti souverain akaratát, mibe sem veszi, épen ennek megtámadására szedi elő az aristocraticus országgyűlés törvényeinek egy kétes értelmű phrazisát s angol betűszigorral veti a deákpárt arcához egy tételét régi tisztes törvényünknek, melyeket nagy mestere s Jehovája en bloc a vas obscuritásoknak keresztelt.

Azonban a szélső bal formulájában még is csak van némi látszatos ellentét a deákpárt közjogi eljárása közt, de a balközép azon válaszfala, mely közjogi téren állását megjelöli t. i. „Magyarország semmi más nemzetnek vagy országnak alá nem vetett szabad és független ország“ épen legkisebb eltérést sem mutat a deákpárt és közte, s ezt Jókai is igen helyesen megjegyvezte.

Sőt mi úgy hisszük közjogi téren hozott törvényeink körül sehoh sem áll fényesebben igazolva a vívmányok által a deákpárt, mint épen ha alkotásait ezen mértékkel kezünkben mérlegeljük:

A Lajthántul országoknak semmi beavatkozása nincs a mi belügyeinkbe.

Az ő autonómiájuk hajszálíg a miénk is. A közös ügyekben mi teljes paritásban ugyanannyi contingenssel állunk ki s egyenlő contingens adunk a végzemények szemlérlégébe is.

Sőt e részben a deákpárt vívmánya odáig vitte a dolgot, hogy az emberi gyarlóságok azon következményének sincs teljes paritásunk kitéve, ha egyik vagy másik magyar szavazatot sikerülne megnyerni, ez a magyar delegáció együttes működésére nem bír befolyással. Annak önálló magyar nézete mindig külön működő tényező gyánant áll.

A nulli altero regno obnoxium elvet tehát bevégeztetebben nem lehet életbeléptetni szövetségi viszonyban mint az a deákpárt által megtörtént.

Közjogi téren tehát nincs semmi formulázható ellentét, tán magánpolitikai s társadalmi kérdésekben találunk ezt? Lássuk közelebről.

Erdélyország a párisi világtárlaton.

Megigértük a minap, hogy Maager Károlynak, a brassói kereskedelmi- és ipar-kamra titkárnak a párisi világtárlatról szóló jelentéséből annak idején egy pár adatot közlünk, tesszük ezt pedig annál nagyobb jogosultsággal, mert Erdélyország gazdasági viszonyai alig ismeretesek, még saját hazánkban sem, inótt van például azon körülmény, hogy Erdély borai a párisi világtárlaton kinttöknek, sőt a világpiacon egyedülieknek mondattak a maguk nemében, holott a testvérbaza Magyarország i- alig tudott valamit e borok létéről is.

Ezuttal az erdélyországi kiállítás általános jellegéről kívánunk szólni.

Ha már az összes ausztriai kiállítás a múlt év válságos viszonyainak s a lefolyt báborának kétségtelen jeleit tüntette föl; ha sok jelentékeny ezég épen sem volt képviselve, és sok kiállítási tárgyon meglátszott a hitelenség és a siettetés, a mely a kiállítás megnyitását megelőző időben akarta csak a szükséges intézkedéseket a tárgykiállításához végezni, és már ezen okok is odahatottak, hogy az ausztriai birodalom részéről eszközölt kiállítás meg sem közelítette az 1862 ki londoni kiállítás nagyszerűségét; így a tárgyak felállításá-

és az egész ausztriai osztály elrendezése lényegesen oda hatott, hogy az Párisban kevesebb sikerült legyen, mint volt Londonban.

A magyar kiállítási bizottság — és pedig joggal — azon kívánsággal fejezte ki, hogy minden Magyarországot vagy melléktartományait illető kiállítási tárgy az ausztriai tárgyaktól elkülönítve külön kiállításban foglaljon helyet. Ezen kívánságnak — akarattal vagy sem — a gyakorlati kivételnél számtalan nehézségei mutatkoztak; és úgy a magyar kiállítási bizottság a belső kiállítás helyen külön nyert ugyan, de az ehhez két oldalról szomszédos helyen csak kevés, többnyire mezőgazdasági tárgyak, mint bor és szeszitalok gabna, liszt és malomgyártmány, gyapju, kender, len, szalonna stb. helyeztetettek el, míg egyéb kiállítási tárgyak a németosztrák tartományok kiállításához dobtattak.

Ugyan-e sorban részesült azon kevés kiállítási tárgy, melyet a brassói ker. és ipar kamra a kiállításra küldött volt. A bor, a liqueur, a gyapju s a kender a kiállítási esarnoknak magyar osztályában voltak képviselve, különösen kiűntek ezen tárgyak közül az Erdélyországból nagyobb mennyiségben és a különböző vidékekből kiállított jeles borok. A többi tárgyak, miket Erdélyország küldött, annyira el voltak szórva s az ausztriai tartományok kiállításába összekeverve, hogy maga a brassói kamara titkára is csak hosszas kereset után akadhatott nyomaikra, — hát a ki nem kereste azokat, hogy tudott volna felőlük valamit.

Az erdélyországi kiállítás ennél fogva kétfős szempontból nem lehetett kielégítő. Mert amellől, hogy a gazdasági rért sok oldalról tárgyak nem is kerültek a kiállításba, e mellett még a tárgyaknak szétdarabolt elhelyezése által elvette a szemlélőtől az egységes áttekintést, s az erdélyországi viszonyok teljes képét e kiállításán ki sem szerezhetette magának.

De továbbá a legtöbb tárgy igen alkalmatlan helyen állítottott fel; mint például a hosszúszerű pokróczok, vagy a híres nagy-szebeni posztó, vagy pedig miután több kiállító tárgyaihoz külön szekrényt nem adott, már egészen más jellegű tárgyakkal lettek egy szekrénybe halmozva, vagy pedig a szekrényeken kívül valamely szögletbe lettek kiállítva úgy, hogy a nézők csak elvétve tévedtek egy vagy más gyártmányra.

Nem akarunk mi ezzel sem az osztrák, sem a magyar kiállítóbizottságnak hanyagságát szeméretetni, mert az érintett hátrányok épen a dolog természetében fektettek, és a bizottságok azoknak kedveztek, kik — mint a dolog rendje kívánja — a bizottság felszólítása folytán nagyobb kiállítási területet kívántak és külön kiállítási szekrényekről gondoskodtak.

Minél nagyobb valamely vállalat terjedelme, minél nagyobb lendülettel működünk a vállalatban, minél nagyobb a remény, hogy a vállalat terményei nagyobb forgalomnak, sőt a világ kereskedésnek tárgyaivá válhatnak, sőt a világtárlaton nagyobb közvetett vagy közvetlen hasznot remél a kiállításból, annál több gondot s nagyobb költségeket is fog a kiállítás egyes voltára fordítani.

És valóban egyes kiállítók csakugyan óriási tökéket fecserelek kiállított tárgyaikra, úgy, hogy erről a szükkebb körben valami embernek alig van és lehet fogalma.

Erdélyországra nézve a körülmények más jellegűek voltak. Kiállítás nélkül, mindenünnen a kintünőség, szépség, olesóság tekintetében versenyzőktől körülölvé, kisebb üzleti forgalomnak, a vaspályák hiánya mellett a külföldi versenyben gátolva, telve kislelkűséggel saját terményeinek jelessége mellett, és nagyobb piacelönyét nem keresve: — a párisi világtárlat már kezdettől elvesztő jelentőségét az erdélyi gazdára nézve.

A világtárlat tehát az erdélyi termelésre nézve nem bír gyakorlati jelentőséggel, legfőkébb saját és a haza becsületének megmentése, tehát pusztán eszményi cél lehetett az ösztön. És ezen becsületbeli kötelességeinek teljesítésére, mely mindenesetre ha nem is sok, de költséggel mégis össze van kötve, hiányzik az erdélyi népuól a kellő anyagi erő, a gazdagság.

A folytonosan növekvő szegénység, mely az erdélyi iparosoknál mutatkozik, főoka annak, hogy a párisi világtárlaton Erdélyország gazdasági és ipari állapota képviseléstét nem nyert.

Hiányosság és szegénység ime főjellege az erdélyi kiállításnak. Ennyit általánosságban, a részletekről legközelebb.

LAJTHÁNTULI ÜGYEK.

Most midőn a közös miniszterium berendezi osztályait, s ezen berendezés közfygyelem tárgya lón, s az ellen minden oldalról éles felszólalások emelkednek, nem lesz érdektelen e berendezést részleteiben ismerni.

A közös birodalmi pénzügy miniszterium ügykörének felosztása: Elnökség: különösen ide utalt ügydarabok az alosztályok feletti felügyelés átalában, az újság ügy, irodai igazgatás és kormányzati ügyek, és a miniszteri levélár; — I. departement (főnöke Reiclin osz-

tálytanácsos) minden a birodalmi budgetre vonatkozó ügy, számvevőség, az évi és havi hitelezések kiderítése és folyóvátétele, a birodalmi főpénztár, az ebben levő pénzek feletti rendelkezés, s a főpénztárra vonatkozó levelezés az illető országos miniszteriumokkal, a legfelsőbb számvevőség és delegatiókkal; — II. depart. (főnöke Laekenbacher osztálytanácsos) a hitel műveletek és az államadóság; — III. dep. (főnöke Salzmanu miniszteri tanácsos) a birodalom külügyi és hadügyi miniszteriumainak pénzügyei, a közös nyugdíjazási ügyek, a Lloydsubventio, és a birodalmi aktívák liquidatója; — IV. dep. (főnöke Uffenheimer miniszteri titkár) a magyar országos miniszterium és a magyar delegatiók iránti viszonyok vezetése, különösen a magyar delegatiók elé terjesztendő propositiók készítése, a fordítások eszközése, közbenjárói a magyar delegatióval és esetleg a birodalmi pénzügyi miniszteriumnak képviseltetése, magyar publicistika.

A cs. kir. országos pénzügy miniszterium ügybeosztása: E miniszterium 16 departementből s az elnökségből áll I. és II. dep. advartartás, budget, pénztár és számuigy, bank, börze, pénzverési ügy és hitel-operatiók — III—VI. közlekedési ügy, dommaljavak elidegenítése, aerariál gyárak, hivatalnokok fizetményei és kincstári illetékek, árvek és gondnoksági ügyek, föld tehermentesítés, dikasterialis épületek és nyugdíjak. — VII—XI. pénzügyi hatóságok, pénzügyorség, fogyasztási-adó, vámügy, illetéki kihágások, dohány, lotto, lópor-monopolium, só-árulás és taxák, bélyeg és közvetlen illetékek. — XII—XIV. dep. az egyenesadók; XV—XVI. erdőszet, bányászat.

KORMÁNYZATI ROVAT.

Még most sem bizonyos egészen, mikor kezdetik meg a delegatiók, Bécsben fontos munkálataikat.

De legyen az e hó közepén, vagy később, annyi bizonyos, hogy nemcsak a nagy fontosságú tárgyak meglehetősen halmaza, de a rendezési kérdések, belső szervezkedés s a kezdet nehézségeivel járó melióhetlen idő-számás, végre az előforduló tárgyak újdonsága mind megannyi okon azon természetes eredményhez, hogy a delegatiók működése huzamosabb ideig fog tartani, mint egyelőre számításba vétetett.

Igen szerencsés körülménynek lesz tekinthető, ha az országgyűlés ismét martius vége féle, azaz a tavasz nyitásával összejöhet s munkásságát megkezdheti.

Ha mi erre gondolunk, elkomorodunk! Eltűnt 1867 s vele a törvényhozás szakának több, mint két harmada a nélkül, hogy egyetlen kérdése az ország anyagi kifejtésének, egyetlen országos vállalat a ház asztalára került volna.

Készen van néhány vasuti terv, minden részletekben kidolgozva, készen esatornaterv is, értjük a Tisza-körösít, de ezekből egy sem kerülhetett a ház elébe.

Ki ennek oka? az idő majd felderítendő. Most már ezen túl vagyunk. De az országgyűlés csak martius végén jöhet össze, és a halmaz rendezési teendők közt mindig időbe kerül, míg egy egy vasutiterv átszövedve a választmányok rostáján a ház tárgyalása alá kerül s végkép megoldatik.

Szerencsés menete lehet a vasuti terveknek, ha egyik, másik május végén engedélyezve jöhet ki a törvényhozás köréből. Aztán jö még a felsőházi tárgyalás, azután a szentesítés s végre megszülemlik.

De midőn valamely vasutengedély már megadatott, és a concessió ki van adva, még akkor is huzamos időnek kell letelni, míg a tetleges munka megkezdethetik.

Az előmunkálatok részletei elegendők arra, hogy a vaspálya kiállításának költségeire nézve egyezkedési alapul szolgáljanak, de nem arra, hogy a munka részletes kivételénl pontos kiszámítást engedjenek.

Erre előbb egy új költséges mérnöki munkálat, az ugynevezett — Ausführungs-Operat — kell, melynek alapján az egyes munkákra tétethetik kiépítési alku. Az ily munkálat igen részletes és költséges s azért csak concessió után végrehajtható s sok időbe kerül.

Mindezeket számbavéve, letelik a törvényhozás szaka, mielőtt arra kerülhetne a dolog, hogy a tetleges munka örömet érjék.

S itt nem is akarunk még gondolni közbejöhöt eseményekre, melyek e halogatásban minden reményeinket semmivé tehetik.

Hozzájárul ehhez még azon baj is, hogy e miatti a jelentkező pénzerők teljesen elvadulhatnak tőlünk.

Európa mai állapotában, hol holnaputánig sem biztos semmi, nem lehet várni, hogy pénzerő, mely októberben, novemberben tett ajánlatot, soká kötelezettségben tartassa magát.

Nem ismeri az európai pénzügyviszonyokat az, ki hiszi, hogy ma pénzerő milliókra obligot félővre elvállalhatson, már pedig a ki novemberben al-

kuba lépett, mint van a ki lépett is kormányval, annak június előtt alig van kilátása, hogy concessió legyen, s még csak akkor nézheti magát körül a pénzüvilágban, miként realizálhatja elvált építkezéseire a pénzt.

Az általános európai viszonyok s ebből folyó pénz fluctuatio minden jövőt e téren fenyeget, s tán megérdemelte volna, hogy számbavétessek a kormányval a tervezetek tárgyalásaiban.

Most, miután ezen is túl vagyunk, csak az segíthet:

Ha a kormány azon vaspályákra, melyeket az országgyűlés elfogadott, vagy maga tűzött ki, erőlyesebb eljárás vétetik foganatba, t. i.

Mihelyt a kormányval a vaspálya kiépítésének feltételei iránt megkötöttet az alku s a dolog a kormányval a kiépítő társasággal tisztába hozott, engedessék meg a kormány jóállása mellett, hogy a tetleges munkához szükséges előkészületek, részletes felmérések, feljársási bizottmányi működése, feltételes alkuk, valamint a társaság alakítása s velejáró formáságok foganatba vétessenek.

Csak ez uton lehet, hogy pár hónapos idő megnyeressék s egyenmely vasut már május, júniusban erőlyesen munkába vétessék, az is csak úgy, ha isten valami váratlan szikrát nem enged a mindentűt felhalmozott gyúanyagba röptülni.

Ez eljárást várjuk mi a kormánytól.

Levelezések.

Zalából, január 6-án.

Alig hiszem, hogy viseltetnék valaki nagyobb érdekel a „Független Lapok“ iránt, mint épen ennek legtovább vidéken levő olvasói, kikhez a lapok tudósításain kívül egyéb rendelet vagy esemény nem is, vagy igen későn jut el, mert míg egyrészt saját eszméiket látják benne képviseltetni egy magasabb szint elérésére: úgy másrészt a történetek és történetek vagy történetekről bő tudomást nyújt; így tehát kedves és nagy becses bir főképp a vidéki olvasók előtt a „Független Lapok.“

Azonban a történetekről nincs mindenben biztos tudomása a „Független Lapok“-nak. — Hogyan? hisz a jelet legjobban kellene tudnunk, mert előtűnk folynak le annak eseményei. Ezt illetőleg a „Független Lapok“ hibája csak abban van, hogy nem mindentudó és nincs jelen minden helyen, hanem egyedül csak Pesten van annak írója, egy két vidéki levél kivételével; az az ok, hogy nem tudja a mi máshol történik; ezért kívánatos volna, hogy a vidékiek is minél terjedtebben szolgáljanak fölvilágosítással a „Független Lapok“-nak az események folyásáról. — Ezt mondván, távol legyen tőlem a levelezők sorába tolokodni, mert vannak arra hivatottabbak esakélyesegemmel; én csak a lapok elpanaszlása végett szólok a távolból, hogy valahára az azok orvoslására tett intézkedések hozzánk is eljussanak és azután fogantossanak, mit szokott modorával kérielhetlenül sürgetni, a tapasztalt hanyagságokat korholni el nem mulasztgatja.

Nemrég a „Független Lapok“ egyik számában örömmel olvastam e szavakat: A népnevelési egyletetek országsszerte megkezdtek a lakulásokukat, ha csakugyan ily alakulási mozgalmak tényleg észlelhetők lettek volna; de fájdalommal kelle felsóhajtanom: bár igaz volna!... mert ft. szerkesztő ural én is félek, hogy késedelmezésünk helyrehozhatlan károkat fog szülni, mivel a 11-ik órában élünk, és beköszönt az éj, a midőn senki sem munkálkodhatik.

Ez aggodalmam pedig kétszeresen alapos, mert míg egyrészt láthatni a közösekben több oldalról e harapódzó rendtelenséget, mely sok helyütt a balul felfogott s értett szabadság következménye, és a nép nem csak hiszi, de itt-ott tettel is bizonyítja, hogy azt tethetjük, mi nekünk tetszik, addig másrészt a bajok gyökeres orvoslását várók reményükben is ingadozni kezdenek, mivel a népet üstökénél vezető községi birák majd mindenhatóságáá nőtt hatalma ellen az illetőségek alig mernek erőlyvel valamit tenni; minek kifolyása az elbizakodás és a megkezdett rendtelenség terjedése gyzásos következményeivel.

Mellőzve egyebet csak a népnevelést illetőleg szólok utóbbi soraimban, mely igen számos helyen siralmas állapotra jutott. — Eleddig ugyanis a lelkipásztorok voltak közvetlen felügyelői s vezetői a népnevelésnek, kik a hatóság részéről támogatást mindig nyertek, most pedig, míg a népnevelési egyletek megalakulnak, mindig ő a népiszkolák igazgatója, de támasza már nincs, szavai eredménytelenül hangzanak el. — A nép maga is éri a népnevelési reform szükségét, főképp oly helyeken, hol a lefolyt tízedek alatt az iskolák ügyében legparányibb javítás sem történt, mert egy két kontár oda vitte már is néhány helyen, hogy szabadon akar az iskola és tanító fölött határozni, melytől a lelkipásztor fölvilágosításai annál kevésbé tarthatják vissza, mielőt siralmas elhagyatottságban találta ez új szervezkedés a népnevelést.

Ily körülmények közt kell, hogy valahára országsszerte alakulónak amaz egyletek, sőt kívánatos volna még ma megindítani az alakulást, mely kezdeményezésre a lelkipásztor legilletékesebb egyén állásánál fogva, nemcsak akkor, ha

(mint mondatot) m mert legalább az így lenni, mely bővebb főpásztori értekezlet után fejtené ki. De hisz legtöbben a főpásztor? ... és ez is egyletek nem kez alakulása s k a t. lettek érkezte előtt alakulását a lelkip ig en, sőt minél előbb nevelési ügy nem lelkipásztor a vaju megára hagyva.

Azonban a szá már tapasztaltam, ségre buksanni. Ez hogy az egyletek nép pedig kész mind örömmel karolja fo csak szóval, hogy fizesse, sőt még az is ret és rubát is vegye tette a nép. Kibeszél tudéjét is, még sem vást felhangzik kö is el voltunk a nékt

És mely fájda ajkára.

De mégis tenni nézhetjük az idő rep gával ragad és va kijelet téren, vagy menthetlenül elbuku

Mit lehet tehát elő fog fordulni, h söt lesznek plebaniá kívül 2—3 rendes ta havjárulók miatt.

köt más nem, min habár krajczárónk tagjaiul réhanya a közl választások, kuljon, kik utóbb be csak mint tagok ne a belépésre másokat telen nem maradhat

A népnevelési kezdi működését; az a gordiusi csomó m És miben áll ez

A hol már létez vagy a hol jó és könnyű kitalálni, fogni, vagy a beren há a hol nem csup hanem egyszersmin fölmerül, mint egy lési egyletnek, ott azaz kezdeni ott is nincs, mit tevők l csomó, mely több e ködés kezdeményez fogja, miután még a hol a népnevelési é kulásukat, legaláb pok sem jelentették teznék.

Ily aggályos g bek elméjét, váru tet, és feszült érdek szoló legesekélyeb irányadól azokból annyiszor estigetek

Mégis táplál „Független Lapokb juk olvashatni a k bővebb tájékozásu mikép segíthetnének lési ügy hatályosk méve semmit öszün a „Független Lapok várjuk, hogy mielő népnevelési egylet szágsszerte.

LA

Ha mi a sajl laphan naponkint letét állitanánk nap aligha tetszők sz tere s a sajtóközegé hogy érdeket feennt

Alkalmasábn tonos működéséből fejlődéstünkre s a k sal bir, s ezt szem emelünk ki részle illusztrálják.

Napjainkban nemény azon pártk után az ellenzék so épen ezen bomlás

(mint mondatott) más nem találkoznak, mert legalább az így alakult egyes felekezeti foglalkozások, melyek bővebb szervezését, tevékenységét a főpásztori értekezletek eredményének közzétételénél fejtik ki. De hol kérik ez is oly sokáig, hisz legelőször a főpásztori rendeletekre várakoznak? ... és ez is egy ok, hogy a népvédelési egyesületek nem kezdtek meg országos szervezést a lakulásokat. Vagy talán a főpásztori rendeletek érkezése előtt nem indíthatná meg az egyesület alakulását a lelkipásztor? ... én hiszem igen, sőt minél előbb annál jobb, mert így a népvédelési ügy nem forogna többé veszélyben és a lelkipásztor a vajdó alakulásokban nem volna magára hagyva.

Azonban a szándékolt egyesület, mint már tapasztaltam, magánál a népnél fog nehezebbre bukanni. Ezen fennakadás abban rejlik, hogy az egyesület lépés egyénnek fizetnie kell; a nép pedig kész minden jóra, ha pénzbe nem kerül, örömmel karolja fel az alakuló egyesületet, de csak azért, hogy t. i. ez iskolát építsen, a tanítót fizesse, sőt még az iskolába járó gyermeknek könyvet és ruhát is vegyen. Így szerető az iskola egyesület a nép. Kibeszélbe i azután az egyesület szervező tődejét is, még sem lehet szívéré hatni, mert folyvást felhangzik közöttük: miért fizetnénk, eddig is el voltunk a nélkül! ...

És mely fájdalom-sóhaj szokell az ember ajkára.

De mégis tenni kell, és tétlenül sóhajtva nem nézhetjük az idő repülését, mert a kor szelleme magával ragad és vagy gyorsan haladnunk kell a kijelent tőren, vagy ha nem bírjuk a siető léptekeket menthetlenül elbukunk.

Mit lehet tehát tenni? ... Legtöbb helyen elő fog fordulni, hogy nem találkozik alapító tag, sőt lesznek plebániák, hol a lelkesek s tanítókon kívül 2-3 rendes tagot alig lehet találni a 10 krnyi havijárulék miatt. Ugy hiszem ily körülmények között más nem, mint egyedül a gyűjtés segíthet, habár krajezárónként történnek is, és az egyesület tagjainál réhány a a jámborabbak és értelmesbkek közül választassák, hogy az egyesület mégis megalkadjon, kik utóbb belátván ennek fontosságát nemcsak mint tagok nem fognak fősvénykedni, de sőt a belépésre másokat buzdítandának, mi eredménytelen nem maradhat.

A népvédelési egyesület tehát megalakul, s elkezd működését; az sok helyütt elkezdendé, ha a gordiusi csomó megoldása oly könnyű volna.

És miben áll ez?

A hol már létezik alap, melyre építeni lehet, vagy a hol jó és czélszerű épület áll, ott igen könnyű kitalálni, hol és hogyan kell a munkához fogni, vagy a berendezést, mikép kell intézni; de hát a hol nem csupán szellemi építésről van szó, hanem egyszersmind materialis épület állítása is felmerül, mint egyik legelső teendője a népvédelési egyesületnek, ott mikép kezdhetni a dolgot? ... azaz kezdeni ott is könnyű, ha van miből, de ha nincs, mit tevék legyünk? Ez a nagy gordiusi csomó, mely több egyesület megalakulásánál a működés kezdeményezését gátolja, vagy itt gátolni fogja, miután még nem tudok egyetlen helyet sem, hol a népvédelési egyesületek megkezdték volna alakulásukat, legalább Zalamegyében nem, és a lapok sem jelentették, hogy itt vagy amott már léteznének.

Ily aggályos gondolatok foglalkodtatják többek elméjét, várva a főpásztori irányadó rendelkezést, és feszült érdekléssel olvassuk a népvédelési szülő legcélszerűbb közleményeket is, hogy tán irányadól azokból meríthetünk valamit, de mindannyiszor csüggetegen tesszük le a lapot.

Mégis táplál a kecségető remény, hogy a „Független Lapokban“ legközelebb örömmel fogjuk olvashatni a kezdeményezés irányadó elveit bővebb tájékozásul, és elpanaszolt bajainkban, mikép segíthetnénk leegyszerűbben a népvédelési ügy hatályosb lendületén, melyért nem kímélve semmit őszintén buzgók én is és mások, kik a „Független Lapok“ bővebb utmutatásait várva várjuk, hogy mielőbb haborás nélkül lehessen a népvédelési egyesületek alakulását megindítani országoszerte.

LAPSZEMLE.

Ha mi a sajtó-irodalom terén egyik másik laphon naponként felmerülő tárgyak tarka vegyületét állítanánk napi szemlénkben t. olvasóink elé, aligha tetszetős szolgálatot tennénk, de lapunk tere s a sajtóközegnek sokasága sem enged meg, hogy érdeket fenntartva így járjunk elé.

Alkalmassabbnak tartjuk, ha a napi sajtó folytonos működéséből azt emeljük ki, a mi politikai fejlődésünkre s a közügyek folyamataira befolyással bír, s ezt szemmel tartva, egyik másik lapból emelünk ki részleteket, a mint épen a fejlődést illusztrálják.

Nappjainkban a sajtó-terén legérdekesebb tüdemény azon pártképződés, mely az újvi bomlás után az ellenzék soraiban most alakul meg, s mely épen ezen bomlás menetének felderítésében illus-

trálja leginkább azon fekete pontokat, melyek a bomlás okozói voltak.

A Hon, melyet ma már szabatos szóval megjelenni sem tudunk, és melyet a P. Napló gunyosan ifjú, vagy új szólsó balnak nevezett; a Hon mondják, fegyverképes seregének egész táborát viszi naponként a csatába, felmutatni azt, hogy ezen ellenzék töredék, melyet e lap képvisel nem tehetett egyebet, mint elválni a többitől.

Jókai ugyan elővéve a balközép programját kimutatja, hogy köztük, de még a Deákpart közt sincs elvi különbség, miből tehát azt következtethető az ember, hogy e szakadás is tán fictió, Jókai többi fictiói közt.

De gr. Keglevich Béla nyiltabban s öntudatos határozottsággal nyul a dologhoz s az ő kiváló munkásságának s naponkénti czikkezésének köszönhetjük, hogy világosabban láthatunk a párt speciális irányainak megítélésében.

Igazat megvallva, gr. Keglevich Béla cikkei nélkül bárki feljogosítva volna állítani ezen pártárvólából, miszerint annak működési alapján s felfogásában hiányzik minden mélyebb politikai ész e, mert sem Jókai, sem Csernátony cikkeiben nem lel az ember semmi oly felfogást, mi ezen Flankenbewegungot a párt táborában indokolja. De még azt sem tudók gr. K. B. cikkei nélkül, nem egyesült e a töredék teljesen Bösztör ményi, Madarász-, Patay ékkel, tán tudomán kívül, de ténylegesen. — Nem is ok nélkül mondottuk mi gr. K. B. első felszólalása után, hogy ha bír a töredékben pártfegyelmet fenntartani, csak akkor vesztetheti el az élet e secessió a hazai politikára nézve.

Gr. Keglevich Béla azon eszméből indul ki, hogy nagy Németország képződése kikerülhetlen immenens esemény, s egy szép regelen a lajhántuli szomszédok, kiknek szövetségéért most annyi áldozatot tettünk, megfogják köszönni szívességünket s szervezetlen és seregetlen helyzetben elszigetelten hagynak bennünket, annyi adósságokkal nyakunkon. Nem kellett volna tehát így elsietni. Hanem

egy teljesen bevégzett állami constructio mellett előállítani a magyar királyt, ki készen resignálva német birtokaira, egész erejét a lengyel koronának megszerzésére vessse s Lengyelország helyreállításában s Magyarországgal kapcsolatban keresse azon vesztethetetlen veszteséget, mi reá s reánk e szövetségben vár.

De gr. K. B. e mellett határozottan dynastus, és Kossuthot terveivel együtt megtagadja. A dunai confederatio neki, mint nekünk — örültségen.

Ezen nyilatkozatoknak legalább annyi tagadhatlan becsé van, hogy megérthetjük az alapon dolgot, s az okoskodás egész építményét láthatjuk.

E felfogásban tagadni nem lehet, miszerint Németország egyesülése nem fekszik a lehetőségek határain kívül, az is igaz, hogy Lengyelország felszabadulása a mi jövőnkre nézve döntő fontosságú egy, mint egész keletre sőt Európára nézve.

De mindannak, mit gr. K. B. ezen alapra épít hazai politikánkat illetőleg, több lényeges hiánya van.

Ignorálja először is, hogy hazai állapotainkra a kibékülés felülülésünkre életkérdés volt.

Ignorálja, hogy nagy politikai fejlődések csak nagy catastrofik következményei lehetnek, s ezekkel a Gondvilás szerencsénkre csak ritkán látogat meg. Szadova, épen mert megtörtént, oly példátlan történelmi esemény, mi nem reprintálja magát.

De tegyük fel, hogy megtörténik a német egyesülés, de mikor? s mert nyár okvetlen lesz, a meleg januárban öltünk e nyári köntöst.

Vépkép pedig engedjünk meg mindent, mit ő felteszen, nem könnyebb és biztosabb minden oldalra, ha itt Budán rendezett önálló kormánygépezet már megszilárdulva áll, mintha a régi zavarban várnók a kétes eventualitásokat.

Szervezve pedig vagyunk épen ez uton, seregetlenek sem vagyunk, mert a magyar katonaság még soha be nem olvasztatott a birodalmi seregbe csak azért, mert egy vezénylet alatt áll.

A mi végre a honvérendszert illeti, a ki a lengyel felszabadítást oly immenens kötelességnek nézi, annak kell tiszerte inkább meggondolni, vajjon épen e czélra törvös volna-e a népfelgyvezést rögtönözni ma?

HATÓSÁGI ÉLETÜNK.

Buda szab. kir. főváros, jan. 7-ikén tartott városi képviselő testületének közgyűlésére — ígértünk szerint — ismét visszatérünk.

Legelőször is felolvasatott Ország Sándor tanácsos által szerkesztett ama felterjesztés, melylyel Buda városa az országgyűlés elé akar járulni, hogy a budai népszínház országos segélyben részesüljön. Ez irat lelkes éljenekkel fogadtatván, a közgyűlés áttért a városi tanács azon határozatára, hogy telekknövyi lételemények a telekbiro mint pénztárnok, s a telekgyűlés előadó mint ellenőr által kezeltessék. Hosszas vita után elhatározottat,

hogy ez ügy a pénztár rendezésére kiküldött bizottmányhoz utasítások javaslatlétel végett.

Pestmegyének az országgyűléshez beadott ezen felterjesztés nézve, melyben a pesti esküdtzéki törvényszéknek a Kossuth féle levél ügyében való eljárása ellen emeltek panasz, — a közgyűlés kiindolja, hogy Pestmegye mint municipium nem lépte ugyan át törvényes hatáskörét, végre is azonban helyeselni kénytelen a kormány eljárását ez ügyben.

Arad városának egy nemzeti hadsereg felállítására vonatkozó felterjesztése pártolatik a kijelentetik, hogy Buda városa is inténdend hasonlótalmi felterjesztést az országgyűléshez. Kijelentetik továbbá, hogy Sáros megye ügyvédeknek a kir. létszemélyes tábla kerültenként való felosztását sürgető kérelméhez Buda városa is csatlakozik.

A közlekedési miniszterium azon felhívására, hogy a város adjon véleményt, miként lehetne a főváros szépítését előmozdítani — egy szakértő bizottmány választatott meg, mely e tárgyban javaslatot fog készíteni. Házmány polgármester ur a bizottmány tárgyalásainak alapjaként a következő pontokat véli kiemelendőnek: a vár megszüntetése, a Dunapart szabályozása, a lövőutak megszüntetése, a várba vezető utak megszüntetése, egy másik hid építése, egy vízvezeték felállítás, a Széchenyihegy és díszfőnek kertő alakítása, a hid — egyedáruság megszüntetése és végül a város szépítésének előmozdítása szempontjából egy alkalmas kisajátítási törvény szerzése. Ugyanezen ítlésben Schügeri Xaver Ferenc kereskedő, és Dickmayer József könyvkötő uraknak megadott Buda-város polgár joga.

Pozsony városának f. hó 7-én tartott képviselői közgyűlésén nagy örömmel fogadtatott a közlekedési miniszterium azon leirata, hogy a Duna szabályozása Pozsony és Gönyő közt munkába van véve, mi által a lakosság minden tavasz kori rettegésének valahára vége leend vetve

Még a mult évben jelenté a városi közgyűlés, hogy a vasuti társaság a hegyekből levezetett vizet kizárólag a maga számára elfogta, s ez ügy véleges megvizsgálása végett bizottság küldetett ki. E bizottság most jelenté, hogy a vasuti társaság az általa használatba vett forrás teljes átengedése fejében hajlandó 15,000 frnyi kárpótlást adni a városnak.

A közgyűlés tekintetbe vévén, hogy e forrás az alagut miatt tetemesen megfogván, elegendő vízzel kivált közös használat mellett — különben sem képes a várost ellátni; más felől pedig a vízvezeték egy is tervben lévő, az ajánlatot elfogadta, mely által a vízvezeték kiállításán is könnyítve lesz. Egyuttal elhatározatott a kormányhoz a kor igényeinek megfelelő vadász törvényjavaslata az országgyűlés elé terjesztése miatt, felírást intézni.

Mint mindig, úgy ez alkalommal is a pénz levelesebb vitára szolgálatot alkalmat, s e vita a törvénykezési költségeknek a kormány általi megterítése miatt folyt. E költségek a városnak évenként 36,000 frnyi kiadást okoznak, s minthogy a megyéknél e terhet az állampénztár viseli, e város is hasonló óhaj. Hosszabb és heves vita után, abban történt megállapodás, hogy e miatt egy újabb erélyes felírást intéztessék a miniszteriumhoz.

INTÉZET S EGYLETEK.

—Az egyenlőségi kör vár si szakosztálya f. hó 11-ikén d. u. 5 órakor a kör helyiségében ülést tart, melynek tárgya: a mérték ügy és személybiztonság leund.

— A Kisfaludy-társaság f. hó 29-én fogja tagválasztó gyűlését tartani. Ennél fogva e társulat minden rendű tagjai felkérőnek, ez tőlre vagy személyesen megjelenni, vagy ha ezt nem tehetnék, tagajánlasi jogukat levél útján gyakorolni sziveskedjenek.

— A budai dalárda f. hó 12-én közgyűlést tartand saját helyiségében (Albrecht út, Tóth féle ház, 158. sz.) melyre az egyesület tagjai megjelenni sziveskedjenek.

— Meghívás. Köztudomásra tétetik ezenel, hogy f. évi január 16-án d. e. 10 órakor Szegeden a városház termében elnökletlen alatt a pest-szabadka-szegedi csatornaterv kivitele ügyében kiágazásával a Ferenc- és Bégaacsatornág az első rendes közgyűlés fog megtartatni, melyre ezenel a szomszédos községek, határos birtokosok és minden érdeklettek szives megjelenésre fölkérőnek.

Pest, jan. 8. 1868.
Gr. Zichy Jenő, Földváry Ákos,
elnök. jegyző.

A „Függ. Lap.“ magántávsürgönyei.

Bécs, jan. 10. A bécsi hivatalos újság mai esti lapja fel van jogosítva kinyilatkoztatni, hogy azon hir mely szerint az osztrák kormány az orosz kormányhoz egy jegyzéket intézt volna, melyben az orosz hadsapatok állítólagos mozgalmait felvilágosítást követel, egészen alaptalan.

Pétervár, jan. 10. Az orosz „Invalide“ írja: A francia hivatalos hírlapírók békenyilatkozatai eredménytelenül hangoznak el. Daczára a Franciaország részéről történt béke-biztosításoknak a hatalmasságok közti bizalmatlanság mai napon nagyobb, mint valaha. A hadsereg reformjára vonatkozó vitákból kitetszik, hogy Franciaországnak a jövő évet illetőleg vészteljes, titkos tervei vannak.

UJDONSÁGOK.

— A jelen országgyűlésnek 1865-ben történt megnyitása után annak minden tagjai, tudvalevőleg, az irói segély-egylet elnökei által tisztelettel fölkértek: magukat a Schrecker-féle műteremben lefénképeztetni; mely fölkérésnek engedve nagyobbrészt azonnal le is vették magukat.

Miután pedig ez Albumnak, mely az országgyűlésnek egyik legérdekesebb pontjára vonatkozik, még a most földi országgyűlés berekesztése előtt meg kell jelennie: óhajto, hogy ezen Albumban mind a két ház tisztelt tagjai lehetőleg teljes számmal megjelenjenek.

Ezért a fölső és alsóház mindazon tagjai, akik a nevezett Albumnak még levéve nincsenek, s itt idő-nének, tiszteletteljesen fölkérőnek, hogy mihelyt lehetséges, magukat a nevezett műteremben (bálvány utca 3. szám) lefénképeztetni méltóztatassanak.

— A kolozsvári róm. kath. egyház egye jan. 5-én gyűlést tartott Lónhárd Ferenc plébános elnöksége alatt. Felolvasatott a megválasztott hivatalnokokat megerősítő főpásztori levél, valamint a püspököknek az alapszabályokat megerősítő levele, s végre a mult gyűlés alkalmával megválasztott 50 tagu bizottmány névsora.

— A miskolci gyógyszerészek a szokásos és gyakran igen terhes úevi ajándékozást megszüntették, azonban a szegények ápolójának 100 forintot adtak. Követendő példa!

— Erdélyben következő lapok jelennek meg: Kolozsvári közlöny, Magyar Polgár, Unio, Kolozsvárt; Székely Közöny, Székely Neplap, M. Vasárhely; Egyházi és iskolai Hetilap, Károly-Fehérvárt; Hermannstädter-Zeitung, Siebenbürg. Blätter, Schul- und Kirchenbote, Archiv für die Philologie und die Geschichte der siebenbürgischen Zeitschrift, Telegrafulu Roma u. N. Szegben; Magazin Pedagogicu, Naszódo; Bistritzer Wochenblatt, Beszterezén; Kronstädter Zeitung, Gazeta Transilvania, Transilvania, Brassóban. Összesen 17.

VEGYES HIREK.

— A szent atya fölsejézésére Grätz templomaiban urhölgyek által gyűjtött pénzösszeg 4000 forintra rug. — Irhóban a Péter-filér-egylet mult év november havában mintegy 30,000 frnyi összeget (2500 font sterlinget) legújabbán ismét 700 font str. gyűjtött.

— Alsó Ausztriában a gamlingi plébános sz. István napján meggyilkoltatott. A késő éjjel hazaérkezett plébániái cseléd, midőn a kapu küszöbét átlépte, puha testben botlott meg. Világot gyűjtván, nagy fájdalommal tulajdon plébánosára ismert a véres hullában. Bellebb menvén a lakba, a plébános szobájában a gázdasszony fektett elterülve holtan. Másnap a hatóság befogatta a szolgát.

— Ugyancsak sz. István napján Szileziában egy fia, Pateisky Károly, két 15 éves suhanec által megámatatván földhöz sújtott, s miután reáfogott pisztolyt nem stlt el, késsel szíven szúrva, megöletett. Oka ezen véres tusának egy előtte való nap korezalás alkalmával a fiuk között kifejtett vallásügyi vita volt!

— Wladwostok mellett, Oroszországban roppant gazdag aranytelepre találtak. Az ottani parancsnok e dologról oly jelentést tesz, miszerint egy munkás fél óra alatt 5 1/2 font tiszta aranyat hoz elő.

KÜLFÖLD.

Szemle.

A sokszerű variációk közeppét, melyek a keleti kérdést a politikások tolla alatt kintornazenevé tették, szintén jól esik a fukar hírek mellett egyikét szót hallhatni a „vas emberről“ is, ki nem tit ugyan nagy zajt újvi közöntésekkel, s nem hozza lázas ingásba a börze lábait, mindazáltal a jövő alakulásainak egyik kulcsát erős kezekkel tartja hatalmában.

Német lapok hangsúlyozták a hidegséget, mely III. Napoleon arcán, szavain érezhető volt, midőn Goltz gróf, a Német szövetség meghatalmazottja megbízó levelét ányújtá a császári termekben.

Ebből olyszerű magyarázatok keletkeztek, mintha a nagy császár neheztelen eliensére, Bismarkra, s szívesen tené megne történetké Szadowa emlékeit.

Nem gondolható, hogy Napoleont számításai ban csalódott volna, midőn Ausztriát két szövetséges által vereségben hagyta; de alig tagadható, hogy itt a helyzet uralma többé nem a Szajna partján székel.

A németegység, mely mint nemzetiségi eszme Olaszországban új államesoportulatokra vezetett, jogosulttá lett Berlinben is, és Majna igen keskeny arra, hogy az életre támadt áramlás rajta túl ne csapjon.

A „bund“ létezik, befejezetten áll. És az utóbbi események azt mutatják, hogy Bismarck nem azaz ember, aki az utközépén megálljon; ő folytatja pályáját győzve a nehezségeken, s az 1867-ben felállított éjszaki német szövetség csak előcsarnoka a nagy épületnek, melynek homlokzatán e fölirat ragyog: németegység!

Ez látszik ingerelni Napoleont neheztelését, s hogy a két udvar kölcsönös jó viszonylatára vonatkozó szavak, csak a diplomatikus nyelv formai-sága volt — kitérnek a készletekből, melyek az éjszaki pontok crődjeinek felszerelésére tétetnek.

A Fort des Rousses meglevő hadereje 100 ágyuval szaporíttatik, s e körülmény alkalmat nyujt

egy német lapnak, hogy a Fort des Rousses-ről fontos tudósításokat hozzon.

A főnyagok összehalmozása, véli a német lap, nem bír defensív ezéllal, mert az előkészületek is arra mutatnak, hogy támadás szándékoltatik.

Mi ezélla lehet egy német-francia háborúnak? Talán Franciaország nagyraavágása elégtételt itt keresne a mexikói kudarczért? Avagy a Rajna hajbaji esábitják beszédes morájjal a francia katonákat, hogy végrevalahára körvonalozzák ki azokat a „természetes határokat”?

Legyen az indok bármint, a közzvélemény le-sujtva érzi a vereséget, mely a francia nevet elho-mályosítja, s a francia hadsereg bübájós hadidi-csésége úgy látszik még a Vaterlóói tartozásokat is lelkesítel leróni.

Olaszország. Rómából f. hó elsejéről írják a Vikfrdnak, hogy a karácsonyi sz. ünnepek ott a népség nagy vallásos részve mellett foly-tak le. A del Gesu templomban az áldozók száma a hajnali misénél meghaladta a 2000-t.

Úgy látszik, folytatja az érintett tudósítás, Flo-renczben ismét meg akarják kísérteni a kibékülést. Az ünnepek alatt a florenczi parlament több tagja volt Rómában. De az különösnek látszik, hogy a hírlet kibékülési szándéklatok daczára megta-gadták a jan. 1-jére lefuzetendő kamatját a pápai adósságból a florenczi kormányra eső adóssági te-hernek. Ezen ténny ugyan jobban Franciaország ellen van irányozva, mintán nem Rómába, hanem Párisba lett volna küldendő a kérdéses összeg, az e tárgyban hozott stipuláció értelmében.

Igen sok francia tiszt vala látható az örök-városban az ünnepek alatt, kik oda nyilatkoztak, hogy naponta várják a parancsot, mely őket Ci-vitavecechiából Rómába rendelí, s hogy Toulonban 20,000 ember áll készen, hogy Civitavecechiába vonuljon.

Lord Clarendon 8 nap óta itt van, s innét Ná-polyba fog menni. Gr. Crivilli már elfoglalta a Palazza di Venezia-t. Decz 31. óta itt Crivilli magán kihallgatáson 5 Szentsegének meghatalma-zási levelét, innét az államtitkárnál tisztelgett.

Ratazzi és Acerbi is eljötték vasuton az örök városba, s úgy látszik, néhány napot szándé-koztak ott tölteni, de a kiszállás nem engedtetett meg nekik, s kénytelenek voltak utjokat Nápolyba folytatni.

Massari képviselő azonban szabadon időzhet itt, ki is hosszabban érkezett Clarendon lord-al. A cselekvési part folytatja tevékenységét, s itt elvannak készülvé, hogy mihelyt az időjárás engedni fogja, az októberi események ismétlődnek. Mondják, hogy a Garibaldi-párt Angliából hátul-töltő fegyvereket kapott.

A legközelebbi consistoriumban valószínűleg

kinevezendő bírnokok névsora ez: bírnok ál-do-zárok: Lucian Bonaparte, Berardi állam-titkár; Barili nuntius Madridban; Ferri-erri nuntius Lissabonban; Morena balladói ér-sek; Pic, poitiers-i püspök; Dupanloup orle-ans-i püspök; Darbo párisi érsek; Gonella viterboi püspök; Ledochowski poseni érsek. Bírnok diakonok: Ferrari, pénzügyminiszter; Pilla, a camra hallgatója, Boromeo, ő szentsége háznagyja; Gira ud sz-péteri kanonokja; Ca-palti a propaganda titkára.

Napolyból írják, hogy az uralgó rossz hangul-atnak egyik oka a pénzügyi viszonyokban is rejlik, melyeknek ziláltsága a gazdagabb körökben is igen érinti. Az úgy gyalázott Bomba király alatt a pa-pirok értéke 40% állott, az adó csekély volt. Garibaldi alatt a papírok 15% állanak. A nép igen ér-ti ezen arányt, s több sztkozódást, mint bizel-gést kap azért a kormány. Vajjon Olaszország már e bukásnak szentelt áldozat lenne? Mert gyűlölség, pártoskodás van mindenfelé, s még a képviselet sem azon szent hely többé, ahol a nép érdekei képviseletének.

A porosz lapok az 1866-ki vívmányok fényes diadalát látják abban, hogy a külföldi kö-vetek, kik eddig Poroszországot képviselték, ez-után e minőségikön kívül az éjszaka-német szövete-t is fogják az idegen hatalmaknál képviselni. Ezen lapok egyike lelkesedésben azt állítja, hogy jelen pillanatban az éjszaka-német szövetség, mint egységes német hatalom, már minden nagyobb ál-lamnál képviselve van és el van ismervé, és hogy így az 1867. év éjszaki Németországra a nemzeti egyestlést és erőt várakozáson fölül valósitotta. De szerinte még sokkal több is el lett érve ezen jelen-tékeny évben, mert azon válszafal, mely a mult év végén éjszaki és déli Németország közt fönn lát-szott állni, tényleg és a német nép szellemében legyözött. Ki nem emlékszik azon keserű panaszokra, mondja a lap, melyek a Majna-vonal iránt emeltettek s melyek az éjszakaot a déli elválsz-tani látszóttak, ki merte volna akkor reményleni, hogy a poroszok már a legközelebbi évben azon teljes bizonyosságnak fognak örüdeni, hogy egész Németországgal a nemzeti védelmi erőt és a gazdasági fejlődést illetőleg szilárd közösségekben lesznek, oly közösségekben, mely a haza legfőbb ér-dekeit és a népjólét érdekét foglalja magában.

Végsoaraiban hivatkozik a lap a német nép szellemére és a kormány szilárd akaratára, mint mely kezeség lehet arra, hogy a nyert erőt nem fogja hódításra használni, hanem rajta lesz, hogy a béke áldását mindinkább biztosítsa. Hasonló szellemben nyilatkoznak a többi porosz lapok is.

Keleti Poroszország nyomonának enyhítésére a porosz kormány még mindig nem tesz semmit, mert a mi eddig történt, csak a földbirtokosoknak, s ezek közt is csak azoknak javára volt, kik mint

conservatív érzelműek ismeretesek a kertletti fő-nökök előtt. Egyenes segély az éhezőknek, és fá-zóknak kizárólag csak a jótékony egyuletektől nyujtatott, de oly csekély mértékben, hogy az in-ségések jalkialtásai mindíg szvszagotóbbak lesz-nek. Berlin sem tett annyit, mint a meunyi föle várható lett volna, leginkább talán azért, mivel a születési és pénzaristokraták azt vélik, hogy már eleget tesznek, ha biztositást képezve, a nagy tö-megtől pénzt kéregetnek.

Pár nap óta Berlinben nagy sikkasztásokról beszélnek, melyek az utolsó háború alkalmával gyűjtött pénzeknél, ruhadaraboknál s más dolgok-nál követtek el, és még a részesek neveit is em-legetik. E nevek mindenesetre olyanok, hogy a nyomozás előre láthatólag el fog maradni, mivel fölni lehet a nagy ingerültiségtől, melyet a sikkasz-tások fölfedezése előidézhetne.

A többi közt mesélik, hogy a hareztről viz-szahozott, valamint a gyűjtőtársulatoktól vissza tartott ruhadarabok és a hadsereg egyéb szükség-letei raktárakban fölhalmoztattak, mivel akkor még nem gondolták, hogy a háború oly gyorsan meg lesz fejezve. Ezen tárgyak értéke több százezer tallérra rugott, és a mint most mondják, szerencsé-sen el is tűntek.

Oroszország. Francia lapok tudni vélik, hogy Ignatieff és Budberg báró azért hívatottak az orosz székvárosba, miszerint a keleti kérdés tár-gyában új utasításokat vegyenek, — s általában egyhangulag azt állítják, hogy Oroszország Türök-orsszággal és azon hatalmakkal szemben, melyek a keleten kitörendő válság alkalmával a fényes porta pártjára állanak, új magatartást akar öl-teni. Ezen új politikára nevez két párt alakult: egy mérsékelt és egy radicalis.

A mérsékelt ugyan meg van győződve a török birodalom átalakításának szükségéről, de azt hiszi, hogy e cél minden nyílt ellenségeskedés nélkül Törökország ellen, már az októberi nyilatkozvány által elérhető. Csak azon kellene lenni, hogy a keleti keresztények iránt a többi hatalmak rokonszenvet, semlegességet kövessenek; ki kell jelen-teni, hogy Oroszország nem tűri a keleti ügyekben beavatkozást; egyetértést kell kieszközölni Porosz-és Olaszországgal; Anglia céljainak Egyiptomban kedvezni és a keleti keresztényeket adakozások-alkönyvtések toborzása és szláv bizottságok alakítása által támogatni kell, mely utóbbiak a bécsi kormány feje föltött egy nagy pánszláv moz-galom fenyegetéséi lennének.

A legrosszabb, mi ebből következhetnék, áta-lános felkelés lenne Törökország keresztény tar-tományaiiban, és akkor Törökország kormánya vagy más kezébe menne át, vagy, ha muzulmán hagyományaihoz ragaszkodik, Kis-ázsia szorítat-nék. A radicalis párt nem hiszi, hogy a mérsé-kelt párt eszközei által Európa semlegessége elérhető volna a szultán és keresztény alattvalói

közti villongásokban, de ha mindjárt ezen eszkö-zök sikeresek volnának is, ezen párt nézetei sze-rint Franciaország és Ausztria a keleti kérdés megoldásában oly szerepet vállalnának, mely a körülmények és történelem által állítólag Orosz-országának jutott részül.

Ezen párt tehát nyílt háborút óhajt a török országi keresztények érdekében, mely által Orosz-ország a Fekete-tenger mellett előbbi állását vírna ki. Gortschakoff herczeg ezen utóbbi programja ellen küzd és azért tartják visszalépéséi lehetőségek, ha netalán e párt kerekednék fölül; a mi pedig nem bizonyos, ambar a czarhoz közelálló körökben hatalmas hívekkel bír.

ESTI POSTA.

Florence z, jan. 9-én. A Civitavecechiában ösz-szevont francia csapatok egy része, rosz időjárás miatt, Viterboha szállásoltatott és az olasz kor-mány ez intézkedésről értesitetett.

Zágráb, jan. 9-én. A mai ülés a királyi le-irat fölvásásával nyitott meg. E leirat fölszól-lítja az országgyűlést, hogy az 1866-ban megakasz-tott tárgyalást a magyar országgyűléssel a regni-colaris küldöttség által ismét fölvegye.

Zágráb, jan. 9-én. Melnikovics udvartaná-csos és Jarkovics helytartósági tanácsnok, mint Horvátország hivatalos képviselői, Miksa császár holttestének kiszállításához Trjeszta utaztak.

Bécs, jan. 9-én. Miksa császár temetkezése el van halasztva; a holttest e hó 16-án érkezik Trjeszta, a temetés Bécsben jan. 18-án lesz.

Bécs, jan. 10-én. A mai „Presse” szerint Ig-natieff tábornok, Bécsben tartózkodása alkalmával, több diplomata előtt megnyugtatólag nyilatkozott az orosz politikáról a keleti kérdésben. A belgrádi brit consul decz. 26-án egy jegyzéket nyujtott át a szerb kormánynak, melyben ennek nyugodt ma-gattartás ajánlatik. Továbbá arról értesül a „Presse”, hogy a delegációk elé legközelebbi ösz-szeülések alkalmából egy vörös könyv fog terjesz-tetni diplomatiai okmányokból, melyek a keleti és az orosz kérdésben az 1866-ki háború óta tör-tént tárgyalásokra vonatkoznak. Ugyan-e lap sze-rint báró John, birodalmi hadügyminiszter még a delegációk összeülése előtt lemond, a honvédelmi kérdés miatt.

Kiadó-tulajdonos és felelős szerkesztő: ZOVÁNYI J. MIHÁLY.

T Ö Z S D E.

Pesti áru- és értéktársde január 7-én.			Magyar értékpapírok árkelete.			Bécsi börze január 4-én.			Részvények.		Elsőbbségi kötvények.	
Gabna-árak.	Suly-fonatok	Ára méterönt	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva
Buza bászági	83-84	5.65-5.75	689.	690.	53.75	55.	686.	687.	1862	Erzsébet vasut	86.50	87.
" tiszai	86-87	6.25-6.35	205.	208.	57.49	57.60	184.95	185.10	1867	államvasut	116.50	117.
" pesti	83-84	5.65-5.75	224.	231.	65.25	65.40	81.	81.50	Déli vasut	99.	99.50	
Készlet	86-87	6.25-6.35	80 1/4	80 3/4	66.60	66.80	619.	621.	Cseh nyugoti vasut	89.	89.50	
Rozs	83-84	5.65-5.75	137.5	140.	83.96	84.10	109.	109.50	Tiszai vasut	—	—	
Árpa	86-87	6.25-6.35	425.	430.	Magyar földt. herm. kötvény	76.90	83.70	158.	162.	Gal. Károlyi Lajos vasut	94.85	95.25
Zab	83-84	5.65-5.75	1580.	1600.	Pánati	69.25	69.75	1697	1700	Magyar északi vasut	—	—
Kukorica	86-87	6.25-6.35	1830.	1900.	Horvat	69.	70.	243.70	243.90	Lemberg-cesernov vasut	81.	81.50
Bab	78-80	4.30-4.40	810.	820.	Erdélyi	64.	64.50	166.50	167.	Erdélyi vasut	81.25	81.75
Kéles	68-70	2.70-3.10	483.	485.	Sorsjegyek.	Adva	Tartva	140.	140.50	Ausztr. Dunagőzhajóz. tá. s.	96.50	96.50
Rapce	68-70	2.50-2.85	840.	850.	Hitelintézet	100	126.75	208.25	208.75	Pesti lánchíd	—	—
Zöld	45-47	1.70-1.75	570.	580.	Dunagőzhajózási	88.	89.	167.50	168.	Érték és pénz.	Adva	Tartva
Kulorica	—	3.50-3.60	720.	740.	Budai	24.75	25.50	147.	147.	Frankfurti váltó	101.10	101.30
Bab	—	2.50-2.60	590.	630.	Pesti	117.	119.	132.50	138	Londoni váltó	121.10	121.30
Kéles	—	5.40-5.50	205.	210.	Magyar	31.50	32.	147.	147.	Párisi váltó	48.05	48.15
Rapce	—	3.10-3.20	655.	671.	Erzsébet	24.25	24.75	73.	75	Cs. arany	5.76	5.77
Zöld	—	6.	290.	270.	Magyar	26.	27.	135.75	136.25	Napoleon'dor	9.66	9.7-
Zöld	—	5.87-6	240.	245.	Erzsébet	26.50	27.	465.	465	Egyleti tallér	178.	179.
Zöld	—	—	77 1/2	77 3/4	Magyar	16.50	17.50	380.	385.	Ezüst	118.75	119.10
Zöld	—	—	390.	456 1/4	Erzsébet	20.75	21.25	—	—	—	—	—
Zöld	—	—	384.	400.	Magyar	14.50	15.	—	—	—	—	—
Zöld	—	—	78.	886.	Magyar	20.75	21.25	—	—	—	—	—
Zöld	—	—	90.	90.50	Magyar	14.50	15.	—	—	—	—	—
Zöld	—	—	102.50	103.50	Magyar	14.50	15.	—	—	—	—	—

HIRDETÉSEK.

Ifj. LUDVIG JÁNOS
viasz - gyertya - készítő
PESTEN
ajánlja nagy választéku
viasz-gyertyákkal
és mindenemü
viasz-készítményekkel
jól ellátott raktárát
a városi és vidéki egyházaknak.
Megrendelések a legolcsóbban és leg-gyorsabban teljesítenek.
Műhelye: Kis-Diána-utca 28. sz.
Boltja: Péterfalva-templom-épület 13. sz.

LICSKÓ J.
fényképész Pesten,
Kerepesi-út és Ösz-utca
földszíni sarok házában 66. sz. a
ajánlja
fényképészeti műtermét
a t. öz. közönség becses figyelmébe.

BAUMANN EDE,
bronzműves
PESTEN.
bátorkodik a t. öz. közönségnek figyelmébe ajánlani,
jól megaranyozott
egyházi szereit
jelesen,
feszületjeit, fópásztorbotjait, függő lámpáit,
Megrendelések a legolcsóbb áron leggyorsabban
teljesítenek.
Boltja:
Uri-utca, a Trattner-Károlyi-féle házban.

II. ÉVFOL

Elsőzetes
egész évre 20 frt. fel-
gyedevre
Feltatási díj 5
5 kr. helyégy minden
A „nyílt-
4-hasábos petit-

Előfiz
Alóírt kiadó
FÜGGET
a hé
egész évre
fél évre
negyed évre
havonként

HÉT
irodalmi és tud-
egész évre
fél évre
negyed évre

IFJUS
egész évre
fél évre
negyed évre

KÖZHASZN
egész évre előz-
aláírás az egész
minden iv ára k-
gyűjtőnek 10 p

EGYH
Pest

Egy egész ö
pályája fölött, m
autonomikus irán
korig fadjalom!
mint hogy a magy
öszinte kívánatan
zést adtuk, s egy
tük egyházyein
nek megfelelő ren
Mi történt, m
nyeket illetőleg
De azt igen is
nyugtalanul várja
győzünk a növe
ság ellen küzde
octroy-rendsze
lutistikus rendsz
Mind ennek el
és nyilvánoss
De mindkettőt
lefátyolozva lépte
kül, hogy arczát
volna!

TÁ
A Bu
földrajzi elterjed

E korszakban
Buddha tanai már A
legújabb összehasonl
buvárlatok arra mu
Skandinaviába is m
utáni 5 ik századnak
zonyos, Chinától távo
nak leírásában részle
államszerkezet felöl
lakosok buddhisták;
Amerikának tropics
alkalmazhatók. Es ve
ország építészeti emlé
alakok, melyek sokka
histicus építményekr
volnának tekinthetők
ken messzeterjedő ro
találtattak, s az ásata
litása az indiai és
Tibeti
vezettek tekintélyes s
nak ezen emlékeit bu
A beusztöltöttek t
előtt azon voltak, ho
által maguk iránt ti
közlése által a földmi

* Lásd különösen
en Norvége. Paris. 1857.